

**NEAMUL
ÎNTRE IDEOLOGII ȘI
CONDIȚIA DE OM**

Chișinău, mai 2016

Din păcate, opoziția tranșantă dintre „moldovenism” și „românism” a devenit o permanență a conștiinței sociale a populației Republicii Moldova și este exploatată în cele mai barbare și perfide moduri de către clasa politică din RM, nu rareori cu participarea prea puțin constructivă a unor personaje politice de la vest de Prut. După cum remarcă cu toată pertinența dl Iurie Roșca în editorialul său din 10.03.16¹, „aceste subiecte incendiere otrăvesc spațiul public și cantonează segmente largi ale cetățenilor în zone de conflict iremediabil”. Dar ceea ce este mult mai grav, iarăși, conform sentinței perfect adevărate a aceluiași autor, „baricadele ridicate de cele două grupări „fundamentaliste” devin insurmontabile din perspectiva edificării unui stat funcțional și a unei societăți ce ar împărtăși același set de valori și repere comune.” Este o sentință nu numai în sens de judecată logică, dar, ceea ce este de-a dreptul ucigător, și în sensul de condamnare. De condamnare a statului Republica Moldova la desființare. Astfel, locul pe care îl ocupă această opoziție în mentalul colectiv reprezintă singura sau una dintre cauzele esențiale ale eșecului – cel puțin deocamdată – a statalității populației Moldovei de Răsărit.

Societatea moldovenească se confruntă din chiar momentul proclamării independenței Republicii Moldova cu un „conflict ideologic, identitar și etnolingvistic” cum este el calificat pe scurt în același editorial. Ca orice conflict, nici acesta nu poate dura la nesfârșit. Iar soluțiile pentru el pot fi foarte diferite, pînă la opus, adică (1) prin desființarea – cel puțin în spațiul societății moldovenești – a uneia dintre aceste două ideologii cu tot cu purtătorii ei, ori (2) prin desființarea amîndurora ca urmare (a) a extincției purtătorilor lor și înlocuirii acestora – prin imigrare și prin politica „multiculturalismului”-liberalismului promovată în educație – cu o altă populație prea puțin sensibilă la probleme identitare sau (b) a depășirii acestor ideologii de către o altă viziune mult mai cuprinzătoare și mai conforme cu valorile supreme ale *condiției de om*.

Cert este că faptul însuși al luptei pentru supremație a fiecăreia dintre aceste două ideologii – într-un sens complementare (după cum vom arăta mai jos) – nu poate avea alt deznodămînt decît desființarea statului Republica Moldova fie prin încorporarea lui la România sau la Ucraina sau la Rusia *in integro* sau prin împărțirea între doi sau, respectiv, trei „moștenitori” ai lui.

Personal, consider, nu fără temeieri (pe care, firește, nu le voi reproduce aici pentru a nu ieși din cadrul discuției), că, în condițiile unei confruntări geopolitice (dar nu numai geopolitice) globale, desființarea în orice mod a statului Republica Moldova nu se află în puterea nici unuia dintre vecinii lui mai apropiați sau mai depărtați. Însăși existența lui reprezintă o convenție care reflectă un anumit echilibru de forțe (dar nu de interese) la nivel global. De altfel, această observație este într-un totul valabilă, în particular, și pentru cei doi vecini imediați ai noștri. Prin urmare, ar fi cazul ca să nu rîdă ruptul de cîrpit. Din această cauză orice discuții privind „artificialitatea” sau desființarea Republicii Moldova sînt, cel puțin, platonice, adică lipsite de orice noimă în afară de cea de subminare a viețuirii cît de cît omenești – sub aspect social-economic – a populației ei.

~ 1 ~

Oricît de categoric și exclusivist ar părea, dar sub aspect strict logic – *alter non datur*, în calitate de singură soluție constructivă pentru acest conflict poate servi numai cea indicată la punctul **2b**. Adică, acea soluție care se întemeiază pe condiția de om și pornește de la ea. Dar ce este omul? La această întrebare răspund religiile: cîte răspunsuri există, atîtea civilizații sînt astăzi pe glob. Astfel, bunăoară, civilizația apuseană afirmă (antropologia euro-americană) prin întreaga sa cultură, legislație și sistemul său instituțional că omul este „un animal dotat cu rațiune”. Iar civilizația budistă vede în om un cheag de suferințe. Islamul, dimpotrivă, vede în om o creatură strict circumscrisă imanentului care este obligată să se supună unui dumnezeu neiubitor, răzbunător, neiertător, răutăcios și viclean. Iudaismul socoate că numai iudeul este om deplin (în sensul talmudic), pe cînd celelalte ființe omenești sînt animale dotate cu rațiune să înțeleagă poruncile

¹ <http://sputnik.md/editorialist/20160310/5139846.html>

omului. Civilizația ortodoxă vede în om o făptură creată de Dumnezeu „după chipul și asemănarea Sa”. Care dintre aceste concepte de om, reciproc incompatibile, este cel corespunzător condiției de om, esenței omului, ontologiei lui reale?

Nu este locul aici să facem apologia civilizației ortodoxe și, respectiv, a Ortodoxiei. Putem doar să remarcăm că întreaga existență în istorie a strămoșilor românilor și ai celor 99,8% din populația Moldovei de la est de Prut s-a desfășurat în Ortodoxie, în cadrul civilizației ortodoxe. Altfel spus, strămoșii tuturor acestora „împărtășesc același set de valori și repere comune” – cele ale Bisericii, cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

Pe de altă parte, este imperios să constatăm că toate civilizațiile tradiționale s-au prăbușit în decursul ultimelor 3-5 generații ca urmare a impunerii pe toate căile a singurei civilizații ontologic *atraditionale* (e o contradicție în termeni aici, deoarece civilizația – ca fenomen uman – este prin definiție produsul unei loialități maxime față de o tradiție anume) – cea euro-americană, cea incompatibilă cu orice tradiții: deh, animalul, fie și unul dotat cu „rațiune”, nu are tradiții în principiu, ci doar instincte care îi și țin loc de tradiție (antropologia ortodoxă mărturisește că aceste „instincte” reprezintă, de fapt, patimi lăsate de voia omului să-l bîntuie și să-l robească).

Ca urmare, astăzi putem urmări doar epave de civilizații sau surogate confecționate prin laboratoarele războiului info-psiologic gen fundamentalismul zis islamic, mișcarea New Age sau religia antropolatră a „drepturilor omului” cu toate tentaculele ei de libertăți și tolerantisme. Sîntem, astfel, martori ai descompunerii tot mai avansate a identităților civilizaționale milenare, descompunere care a cuprins toate civilizațiile., cea vest-europeană fiind demult descompusă, aneantizată și înlocuită cu „civilizația” globală a lui *homo oeconomicus* – produsul ei de marcă cu drept absolut de *copyright* („specialitatea casei”).

Identitatea civilizațională, alias cea religioasă, este eminentamente identitatea de om, de om *sui-generis*, căci numai religiile răspund pozitiv la o asemenea întrebare (înțelegem că, în acest sens, nu putem avea mai mult decît un singur răspuns *adevărat*). Cîte civilizații avem – tot atîtea identități de om avem, adică tot atîtea omeniri reciproc incompatibile. Ele sînt incompatibile sub aspect ontologic (spiritual și moral), nu și în sens de conviețuire pe aceeași planetă. Firește, această conviețuire este posibilă în măsura respectării condiției *sine qua non* de departajare teritorială strictă între aceste civilizații în calitatea lor de autorități spirituale și morale, inclusiv între purtătorii lor. Conviețuirea este incompatibilă cu migrația geografică în masă dintr-o civilizație pe teritoriul unei alteia. Tocmai din cauza acestei incompatibilități ontologice nu există și nu pot exista prin definiție „drepturi și valori general-umane”, deoarece nu există un om la general, un om care să nu aparțină nici uneia dintre civilizații, adică să nu fie nici musulman, nici iudeu, nici hindus, nici budist, nici euro-american (apusean), nici african, nici latino-american și nici ortodox.

Numai animalele nu au identitate de om, adică nu aparțin nici uneia dintre religii, nici uneia dintre civilizații – ca expresie instituțională a unei tradiții de a fi om. Aici este cheia înțelegerii de ce campionii globalitari ai democrației caută să impună tuturor civilizațiilor și pe toate căile, inclusiv prin crime împotriva umanității, modelul lor antiuman de „drepturi ale „omului”-animal dotat cu rațiune”. Acesta este mobilul criminal al tuturor revoluțiilor „florale-coloristice” și ale „primăverilor arabe”.

Identitatea etno-culturală – anume cea disputată între adepții celor două ideologii – „moldovenismul” și „românismul” – nu face recurs la identitatea de om și nici nu o presupune în subiacent. Nici o ideologie, chiar și una confecționată pentru uzul „vulgului”, nu va avea influență de durată fără o întemeiere pe identitatea de om, pe acea identitate care este proprie întregii dăinuirii a poporului (popoarelor) date. Aceste două ideologii opuse au carențe spirituale, morale și factologice (istorice, științifice) dintre cele mai grave.

* * *

Autorul textului de față este întru totul conștient de faptul că ideile prezentate mai jos privitoare la chestiunea identitară „moldovenism-românism” vor stîrni reacții pe puțin spus critice, vor trezi animozități refutate și vor dezamăgi numeroși activiști din ambele „tabere”. Autorul are prieteni în

ambele tabere, dar Adevărul este mai presus de orice relație lumească. Căci orice relație în această lume, dacă se vrea durabilă, adică veșnică, nu se poate întemeia decât pe dragoste. Pe dragoste către aproapele, ca oglindire a dragostei către Dumnezeu: „dacă nu îl iubești pe aproapele tău pe care îl vezi, cum poți să-L iubești pe Dumnezeu pe Care nu Îl vezi ?” Dragostea este incompatibilă cu minciuna, cu fariseismul, cu abandonarea aproapelui într-o comoditate falsă, întemeiată pe minciună, pe manipulare, pe falsuri. În ultimă instanță, pe o comoditate dezumanizantă.

În această lucrare nu abordez nici ceea ce este în sine poporul român, adică nici românimea și nici românitatea, precum nu abordez nici moldovenimea sau moldovenitatea în sine. În vizorul lucrării se află numai ideologiile respective, doctrinele care pretind sau chiar exprimă ceea ce este românitatea sau, respectiv, moldovenitatea în viziunea fiecăreia dintre ele

Nu sînt eu cel care să aducă adevărul cel din ultima instanță. Departate de mine acest gînd. Dar nădăjduiesc că cele prezentate, fie, uneori, și într-o manieră destul de tranșantă (pe care unii ar califica-o drept vehementă) să fie o modestă contribuție la conștientizarea dimensiunilor mult mai largi ale acestei ingrate și distructive confruntări identitare. Nu, nu la depășirea acestei confruntări, căci pentru a o depăși este nevoie de schimbarea viziunii asupra lumii, asupra rostului de om al fiecăruia dintre noi, asupra fenomenului de neam. Dar, înainte de toate, asupra Ortodoxiei ca asupra credinței celei care dă viață veșnică. Această schimbare a viziunii va determina și schimbarea minții – *metanoia* (pronunțat *metănia*) – cum îi spune grecește acestui fel de schimbare. Strămoșii noștri traduceau acest cuvînt în limba noastră drept pocăință. În sens ortodox al acestui cuvînt. Or, fără pocăință nu este posibilă nemurirea.

~ 2 ~

Aici este cazul să specificăm că **nu există doar o singură ideologie care să se revendice drept „românism” autentic**. Statul modern român, cel întemeiat în 1859, are la bază o ideologie numită în mod abuziv „românism” pe care, pentru a o preciza și a o delimita de alte „românisme”, aș numi-o „românismul liberal” sau „euro-românismul”². Această ideologie, devenită de atunci ideologie de stat (cu excepția scurtei perioade ceușiste și a celei imediat premergătoare), are drept stindard ultra-europenismul: conform acesteia, poporul român, prin întreaga sa etnogeneză, istorie, cultură și aspirații, adică întregul fenomen românesc, este un popor european, de vocație eminentamente europeană care, spre nenorocirea lui, a fost deținut timp de aproape două milenii (sau un mileniu, în funcție de versiuni ale ideologiei) în captivitatea „babilonică” a Ortodoxiei, a civilizației ortodoxe, fiind eliberat din ea de către marea generație pașoptistă și cu ajutorul fraților europeni cei de „bună-credință”, de către „oamenii de bine”. Vocația congenitală a acestei ideologii (într-adevăr confecționate sub flamura pașoptistă, dar sub îndrumarea venerabililor europeni) este rusofobia maniacală și cripto-antiromânismul de esență.

Și este firesc să fie așa: doar statul modern român a fost confecționat de către „marile puteri europene” la gurile Dunării tocmai pentru a bloca înaintarea spre Țarigrad a Imperiului Rus. Dar cum poate oare un popor prin excelență ortodox – ca etnogeneză, istorie, cultură, năzuințe, mod de viață – să se împotrivescă din proprie dorință înaintării Rusiei (pe atunci încă ortodoxe) spre leagănul civilizației ortodoxe – Țarigradul, regele orașelor, Constantinopolul, orașul de reședință al împăraților romani de credință ortodoxă ? Poate, dar numai în cazul în care el își „uită” năzuințele, cultura, istoria, etnogeneza. Cînd el devine altul decât strămoșii lui. Cînd devine atradițional. Da, exact: cînd devine european, cînd se dezagregă, se descompune în *homini oeconomici*. Alt rost euro-românismul nu are, căci pentru nimic altceva el nu a fost proiectat, ci doar să slujească proiectul geopolitic „România modernă”. Ca exponenți de referință ai acestei ideologii îi putem numi pe T. Maiorescu, N. Bălcescu, A.I. Cuza, toți regii „români”, în interbelic îi avem pe liberali și țărăniști (Titulescu, I. Duca, A. Călinescu, Iu. Maniu și alții). Iar astăzi exponenții acestei ideologii

² Vezi mai pe larg această problemă prezentată în prefața la Alexandru Moraru, Benedict Ciubotaru. “Garda de Fier în Basarabia”, Ed. „Iulian”, Chișinău, 2011 sau : https://hristofor.wordpress.com/2016/05/09/altfel-despre-miscarea-legionara-1/#_ftnref2

sînt toți cei care alcătuiesc clasa politică a României euro-unionale laolaltă cu cei care o servesc cu mintea și sufletul.

Întreaga operă literară a lui Eminescu (contemporan cu potențaii românsimului liberal), în special, cea poetică, este scrisă într-o limbă autentic românească, șlefuită de poet pînă la perfecțiune. Totodată, limbajul operei sale politice este pe potrivă vremii, mai exact, pe potrivă auditoriului său pe care îl ataca în limbajul aceluia. Totuși, dacă e să comparăm limbajul articolelor analitice ale filozofului național Eminescu cu scriitura oponentilor lui ideologici, vom observa deosebiri izbitoare. Eminescu a izbutit în mare parte să păstreze autenticitatea culturală și spirituală a limbii pe care o mînuia, pe cînd oponentii lui scriau într-o păsărească ironizată de poet într-un mod foarte copios.

Euroromânismul, pentru a-și îndeplini misiunea – cea de descreștinare ființială (vorba lui D. Stăniloae) a românilor – are vital nevoie să-i înstrăineze ontologic pe români de originea lor ortodoxă, de sensul politogenezei lor – cel de apărare a credinței lor ortodoxe împotriva europenizatorilor de atunci – catolicii unguri și polonezi, să-i înstrăineze de întreaga lor cultură și, ca urmare, de conștiința de sine. Românismul liberal operează cu bisturiul în mentalul colectiv românesc anesteziat, extirpînd simțul înnăscut al Adevărului și înlocuindu-l cu cel inoculat al plăcerii necondiționate: românismul liberal știe să fie consecvent.

„Istoria” românilor, în versiunea ei euroromânească, adică în versiunea care se predă în sistemul de învățămînt din România și Republica Moldova, are un puternic iz dulceag de cianură, comportînd aceleași efecte. Această „istorie” strict propagandistică îi declară pe români – în virtutea pretenției lor descendente etnoculturale romane – drept exponenți ai europenismului printre popoarele „barbare” înconjurătoare, avînd misiunea „civilizatoare” printre ei sau, cel puțin, conservarea „europenității” lor de expresie „latină”. Această „istorie” stîrpește din manualele de istorie și literatură întreaga operă a cronicarilor, publicațiile mănăstirești din veacurile 13-19, întreaga cultură românească de expresie slavonă sau grecească-bizantină, cauza reală a întemeierii țărilor românești și anume în afara arcului carpatic, soarta istorică a românilor sud-dunăreni (timoceni, aromâni, megleno-români, istro-români) și a celor de la nord de Carpați, răstălmăcește și falsifică intens totul ce este condiționat de lupta românilor pentru eliberare națională, pentru păstrarea identității și a condiției lor de om – a credinței ortodoxe și a așezămîntului definitiv al acesteia – adevărata Biserică Ortodoxă – Cea Una, Sfîntă, Sobornicească și Apostolească.

Același lucru se poate lesne afirma și despre „limba și literatura română” predată în aceleași incubatoare de „euromi”. „Românii”, ca produși ai euroromânismului, nu mai sînt în masa lor purtători ai aceluiași valori ca și strămoșii lor, nu mai sînt legați empatic de aceia, nu se mai simt responsabili moral și intelectual față de ei, de năzuințele lor, de moștenirea lor duhovnicească și nici de cea „pămîntească”, cea a țării și a așezămîntelor care au făcut posibilă dănuirea atîtor generații de români, de creștini.

Cultura confecționată de către euroromânism nu este mai salubră sau mai firească decît „istoria”. Ea e la fel împotriva firii românești ca și orice perversiune. Însușirea „culturii” postmoderniste a euroromânismului pervertește românii și generează indivizi împotriva firii lor, a acelei firi prin virtuțile căreia acest popor a izbutit – cu mila și ajutorul lui Dumnezeu – să depășească toate ispitele istoriei astfel, încît făuritorii de imperii de odinioară – goții, hunii, avarii, dar și seminițiile războinice (gepizii, slavii, pecenegii, cumanii, tătarii) – au fost striviți sau spulberați din istorie, iar stîncă românească rămăsese. Pînă acum 150-180 de ani. Pînă a fi săpată la temelie și surpată de românismul liberal inoculat celor de la vest de Prut cu toată viclenia și insistența proprie venerabililor frați din Occident.

Și astfel, în locul românului prin firea sa ortodox, a fost confecționat – în mare parte – un „eurom” ca un surogat al europeanului, un fel de subeuropean, un fel de tampon între Occidentul „civilizat” și lumea ortodoxă „barbară” și „înapoiată”, între clasa politică „românească” cu electoratul ei tembel, pe de o parte, și, pe de altă parte, întregul popor român reprezentat de toate generațiile de pînă la fatalul an 1859 și în parte de cele de pînă la anul pedepsei dumnezeiești – 1947.

Din eprubeta „Statului Român Modern”, conform rețetei euroromânsimului, a ieșit acel *homunculus* („romunculus”) care a și fost proiectat și pentru a cărui ștanțare a și fost lansat proiectul „România modernă”. Este semnificativ că acest proiect de producere a unor mutații etnoculturale a fost lansat exact în același timp (circa 1775 – „școala ardeleană” de factură greco-catolică și de diriguire austro-ungară) cu proiectul „ucrainean” – cel de confecționare a unui nou rutean la fel „european” și esențialmente antirus și antiortodox care să devină un instrument în politica Vaticanului și a fiefului acestuia – Imperiul Habsburgic sau, ulterior, Austro-Ungar, de nimicire a Ortodoxiei și, ca urmare, a Imperiului Rus. Sau invers: mai întâi a Imperiului Rus ca acea forță care împiedică distrugerea definitivă a Bisericii Ortodoxe și apoi, în consecință, a Bisericii Ortodoxe ca religie mărturisită liber, neprigonită.

Mai mult decât atât: cine compară aceste două proiecte rămîne uluit de extraordinara lor similitudine la toate nivelurile – motivații, coordonare instituțională, autori și supraveghetori, metode de implementare, surse de finanțare, *stakeholder*-i (părți interesate), segmente-țintă, cadrul temporal și etape de implementare, „argumente” utilizate, scopuri urmărite, rezultate așteptate. Chiar și ulterior, cînd managementul acestor două proiecte a fost luat de la poliția secretă austro-ungară, el a fost preluat de exact aceiași noi manageri – de data aceasta franco-britanici. Și după această preluare aceste două proiecte îngemănate s-au desfășurat coordonat, în același ritm geopolitic, fără să se abată o iotă de la scopurile prestabilite.

De altfel, avem tot temeiul (inclusiv în baza cercetărilor făcute de Theodor Codreanu³) să afirmăm că asasinarea lui Eminescu a fost organizată la comanda fraților franco-britanici prin filiera lor – poliția secretă austro-ungară – tocmai pentru faptul că el, prin opera și activitatea sa politică, punea în primejdie implementarea însăși a acestui proiect antiromânesc și anticreștin – „românismul” numit eufemistic „liberal”.

Trebuie, însă, să recunoaștem că proiectul ucrainean s-a dovedit a fi întrucîtva mai eficient decât cel „românesc” în ceea ce privește rezultatele obținute. La ora actuală există milioane de ucraineni (foști ruteni și foști ruși) care cu toată sinceritatea îi consideră pe ruși în general și pe ortodocșii ruși în particular drept dușmanii lor personali care trebuie stîrpiți ca fiind un pericol iminent pentru „lumea civilizată”. În anii celui de-al doilea război mondial diviziile SS ucrainesti erau cele mai sălbatice în timpul campaniilor de represalii îndreptate împotriva localităților în jurul cărora acționau detașamentele de partizani antihitleriste. Puțini cunosc că nimicirea satului belorus Hatîn (să nu confundăm cu localitatea Katyn) cu întreaga lui populație a fost înfăptuită de „patrioții” ucraineni. Firește, în perioada interbelică trupele armatei române staționate în Basarabia nu au făcut nimic din cele ce au făcut ucrainenii, dar atitudinea de superioritate „civilizațională” a ofițerilor lor și a unei părți dintre militarii români – în special cei regăteni – au lăsat o foarte proastă amintire în mentalul colectiv al moldovenilor de la est de Prut.

Proiectul ucrainean prevedea și fabricarea unei limbi nerusești care să fie numită „ucraineană”. Fabricarea se baza pe oficializarea graiului rusesc de sud cu înțesarea lui cu cît mai multe polonisme și germanisme. Această limbă nu este maternă pentru nici un ucrainean actual, dar este limbă de stat în Ucraina. Oare nu la fel s-a procedat cu „modernizarea” limbii românești care a devenit după mutațiile impuse „limba română” (deci, nu *românească* cum a fost ea numită dintotdeauna) din perspectiva căreia întreg folclorul românesc, la fel ca și marile cronici și scrieri de pînă la „școala ardeleană” sînt codificate într-o limbă neînțeleasă pentru vorbitorii neo-românei? Iată că prin această modernizare s-a și produs înstrăinarea ontologică dintre „românul european” și întreaga cultură românească. Astfel a fost confecționat un *romunculus* fără rădăcini, fără memorie, îngrețosat de „țărănismul” românesc, adulator al poșircei „culturale” a vestului. Niște „mărfuri fade, ușurele”, vorba Poetului.

Un om lipsit de cultură și de memorie istorică este ca frunza pe apă și este ușor de manipulat. Este ca o vită care are cele mai primitive, la nivel de instinct, dorințe, de fapt, zvîcneli: furaj la timp,

³ Theodor Codreanu. *Dubla sacrificare a lui Eminescu*. Editura Civitas, Chisinău, 1999.

mults la timp, plimbat la timp, buhai la timp. Vita nu este conștientă că ea este întreținută într-o fermă („Statul Român Modern”) și al cărei unic rost este de a fi sacrificată de către proprietarii fermei când îi va veni sorocul. Doar un animal dotat cu rațiune (primitivă, de altfel) nu are nevoie de altceva decât de ceea ce îi poate oferi o fermă sau, în cel mai rău caz, o rezervație.

~ 3 ~

Moldovenismul, *ca ideologie*, ca doctrină, după cum vom vedea puțin mai jos, are și el artizanii săi cam de aceeași filiație spirituală ca și cei ai euro-românismului. Însă, spre deosebire pragmatică de acesta din urmă, moldovenismul exploatează două trăsături esențiale ale băștinașilor de la est de Prut și le abordează în sens reciproc opus: lipsa la ei a unei culturi instituționalizate și graiul moldovenesc matern. Prima trăsătură este exaltată, cea de-a doua – este pervertită. Contopirea lipsei de cultură cu schimonosirea graiului moldovenilor este declarată de către această ideologie drept marcă identitară definitivă a „poporului moldovenesc”.

Moldovenimea neîncadrată în experimentul etnocidal al „statului român modern” a fost ferită – adevărat că în mare parte, dar, totuși, nu integral – de „ingineria genetică” a euroromânismului operată sistemic asupra tuturor românilor regăteni. Este vorba, firește, de cei din „gubernia Basarabiei” și de cei din guberniile Podoliei și Hersonului (adică ai Moldovei Noi – cum se numea Podolia de Sud în veacurile 16-17 – și ai fostului olat al Voziei). Sub aspect social-economic moldovenii basarabeni și cei bugo-nistreni o duceau neasemuit mai bine decât confracții lor din Moldova Apuseană și, ulterior, după nefastul an 1859⁴, din Regat. O răscoală țărănească ca cea din 1907 din nordul Moldovei cotoșite de „euromi” era de neconceput în Basarabia rusească: nu exista la țărani basarabeni nici o motivație pentru răscoală, spre deosebire de confracții lor moldoveni de la vest de Prut. Perioada interbelică i-a făcut pe moldoveni să tînjească amar după vremurile „țarului”. Zicerea „iaca, pe vremea țarului Nicolai ...” a devenit referința cea mai frecventă cu cel mai mare potențial protestatar a cotidianului basarabean în confruntarea moldovenilor cu realitățile social-economice impuse lor de politica „europeană” a românismului liberal.

Dar nu numai aceasta. Moldovenii est-pruteni – țărănimea – nu prea s-au integrat în societatea rusească și nici nu prea au asimilat cultura rusească – nici cea populară, nici cea provincială, nici cea occidentofilă, nici pe cea autentic rusească care reprezintă aportul extrem de consistent al Rusiei la civilizația ortodoxă. Conform regulii statisticii Imperiului Rus, orice persoană de credință ortodoxă care putea vorbi rusește era consemnată în statistici automat drept rus, deoarece criteriul credinței era cel determinant. Astfel, de exemplu, germanii ortodocși erau notați drept ruși, iar rudele lor imediate, care vorbeau rusa la fel de bine și, poate, nici nu mai cunoșteau limba germană, dar care erau luterani, erau înregistrați ca germani. Un moldovean care, ca orice alt moldovean, era numai și numai ortodox, dar vorbea rusește cu operatorul recensămîntului, era notat drept rus, iar, eventual, frate-său care nu vorbea rusește era notat drept „moldovean” sau „român” (în numeroase cercetări statistice, geografice și etnografice rusești locuitorii băștinași ai guberniei Basarabiei erau notați rusește drept „rumîni”, adică „români”; o ultimă asemenea consemnare am găsit-o pentru anul 1897; astfel, ideologia de „moldoveni neromâni” nu este produsul Imperiului Rus, ci al revoluției bolșevice leninist-troțkiste, după cum vom vedea mai jos).

Astfel, conform recensămîntului Basarabiei din anul 1912 consacrat centenarului încorporării Basarabiei în Imperiul Rus, moldovenii constituiau 56% din întreaga populație de circa 2,5 milioane. Aceasta înseamnă cu numărul lor real era întrucîtva mai mare. Dar, ceea ce este și mai relevant, din această cifră și din metodologia catalogării etnicității interviuatului rezultă că majoritatea populației guberniei Basarabiei o alcătuiau moldovenii care nu cunoșteau limba rusă.

⁴ Nu vedem nimic rău în faptul în sine al unirii neamului românesc sub o singură stăpînire românească, atunci cînd această stăpînire este a neamului, exprimă întru totul interesele neamului izvorîte din valorile lui fundamentale. Aceste condiții însă nu se pot observa sub nici un chip în cazul lui 1859, eveniment pe care îl calificăm drept nefast din pricina scopurilor pe care le-au urmărit arhitecții acestui stat, nefast prin rostul esențialmente antiromânesc conferit de către meșterii întregii lui structuri instituționale și „identitare” – anticreștinismul și, iminent, antiromânismul. Grăitoare este în acest sens și atitudinea față de stăpînirea instaurată în 1859 – a marelui gînditor Eminescu. – a se vedea mai amănunțit A. Moraru, B. Ciubotaru – op.cit..

Rezultă, deci, că majoritatea moldovenilor est-pruteni nu a fost influențată de rusificare, cel puțin, de rusificare directă. Adică ei au conservat felul lor de a fi de pînă la 1812.

Și acești moldoveni, ciocnindu-se cu noile autorități militare ale Basarabiei – în ianuarie 1918 – au suferit un șoc cultural. Ei pur și simplu nu îi înțelegeau pe frații „români”. Da, firește, ei înțelegeau unde e verbul, unde e predicatul, unde e articolul hotărît, dar rădăcinile majorității cuvintelor le erau necunoscute. Dar, ceea ce este și mai relevant, nici autoritățile regățene nu îi înțelegeau pe localnici. Veneticii i-au catalogat îndată pe moldovenii est-pruteni drept rusificați (adică, „ruși”, „bolșevici” în limbajul „rafinat” al euromânei”), uitînd că, de fapt, ei erau cei deznaționalizați și franțuziți pînă la nivel de cromozomi. Doar și preotul-poet Alexie Mateevici a scris chiar o poezie intitulată de către el „Unora” în care fiecare strofă începe cu constatarea culturologică „Noi nu ne înțelegem” și în care el arăta totala înstrăinare a limbii „literare” „românești”, adică a limbii (neo)române de limba tradițională românească, de limba poporului român, deci și de limba moldovenilor. Autorul „Limbii noastre” (scrise de către el în manuscris cu litere latine) nu poate fi bănuț de „antiromânism” și de „rusificare”. El a trecut prin acest șoc aflîndu-se în calitate de preot militar în cadrul trupelor rusești de pe frontul românesc antigerman unde s-a și ciocnit de românismul liberal.

Prin această atitudine anti-moldovenească, care, de fapt, era o atitudine anti-românească *sui generis*, acești „romunculi” legitimau, practic, moldovenitatea și, implicit, puneau bazele ideologiei antiromânești a moldovenismului. Autenticitatea moldovenească, cea moștenită din străvechime și conservată nu numai în cronicile și folclorul moldovenesc, ci și în cotidianul țărănesc al moldovenilor est-pruteni, a fost declarată „neromânească”, „rusească”, „bolșevică”. Păsăreasca euromă adusă și impusă de către administrația statului „român” modern peste moldovenime nu a putut fi primită de către aceștia. Ei vedeau și simțeau cu toate fibrele discrepanța izbitoare între „limba dulce-a mamei” și păsăreasca fadă și cazonă. Tocmai această opoziție sociolingvistică și chiar culturală a legitimat întru totul, în viziunea moldovenilor din partea locului, recurgerea lor la glotonimul de „limbă moldovenească”. „Limba moldovenească” ca negare a păsăreștii frunțuzite, nu ca negare a limbii românești celei din străvechime.

Românismul liberal și producția acestuia - euromii – au fost cei care au trasat o linie de demarcare netă, agresivă pe care tot ei au ridicat un zid între cei de la vest de Prut și cei de la est de Prut. Un zid care a rămas de atunci încoace insurmontabil. Un zid care trece prin suflete și prin minți. Un zid mai înalt și mai durabil decît zidul căzut al Berlinului. Zidarii își cunosc treaba.

Întreaga perioadă interbelică a constituit pentru marea majoritate a băștinașilor basarabeni un efort de rezistență împotriva „euromizării”: moldovenii nu înțelegeau nicidecum să devină euromi. „Românul” a apărut în fața lor nu ca frate – de limbă, de cultură, de simțire, de credință, ci ca un străin, ca purtător al unei alte culturi. Ba mai mult, după interzicerea de către statul modern român a calendarului bisericesc, moldovenimea basarabeană a înțeles că acești străini care vorbesc o limbă pocită de străinisme nu numai că sînt străini prin cultura lor, dar că și sînt de altă credință, una care doar mimează Ortodoxia. Izgonirea de către statul „român” a calendarului bisericesc din Biserica Română a stîrnit proteste în masă în toată Moldova istorică (ceea ce demonstrează odată în plus specificul moldovenesc în raport cu ceilalți români), dar mai cu seamă în Basarabia. Prigoana la care au fost supuși creștinii ortodocși, adică cei care au păstrat calendarul bisericesc în uzul lor liturgic, i-a întărit pe moldoveni în atitudinea lor pe puțin spus neîncrezătoare față de acei euromi care își spuneau din motive neștiute „români”. De atunci, printre moldovenii de la est de Prut sensul cuvîntului „român” a fost substituit de sensul conceptului de eurom, adică de produs al românismului liberal, al antiromânismului. Căci în administrația civilă și militară românească moldovenii basarabeni (iar între 1941 și 1944 și cei transnistreni) nu au văzut „frați”, ci euromi, niște străini de neam.

Această atitudine de rezistență, izvorîtă din autenticitatea moldovenească, din simțirea străveche nealterată de experiențele anticreștine ale „românismului” liberal, a constituit, la nivel de conștiință de masă, de conștiință socială, un moldovenism nedoctrinar, neideologic, un moldovenism psihologic, moral și chiar identitar. Putem afirma că agresiunea deculturalizantă a românismului

liberal a stîrnit chestiunea identitară a moldovenismului, a generat mutații la nivel identitar în conștiința colectivă de sine a populației băștinașe de la est de Prut.

Din acel șoc cultural moldovenii nu și-au revenit nici pînă astăzi. Lucru ce nu poate fi înțeles de către euromii care formează azi majoritatea societății statului „român” modern european. Nu că nu vor să înțeleagă. Pur și simplu ideologia primitivă a euroromânismului nu oferă instrumente culturologice de analiză: tot ce nu corespunde la milimetru cu cadrul lor fad și ușurel este îndată respins ca ceva străin, „neromânesc”. Cum și este respinsă întreaga cultură și istorie românească dacă nu izbutesc să le falsifice, adică să le adapteze percepției extrem de rigide și de înguste a euromului.

Reacția țărănimii moldovenești la acest șoc cultural, a fost un „Nu!” răcnit împotriva românismului liberal, a felului de „român” fad, calp, măsluit, antiromân de firea lui artificială. Fără vreun recurs la dovezi istorice, culturale, lingvistice, etnografice, civilizaționale etc. pe care le furnizează supra-abundent toate aceste domenii de cercetare și de teaurizare a experienței poporului. Psihologic, moral și cultural îi putem înțelege reacția. **Dar nu mai mult.** Deși și aceasta este mult. Chiar suficient pentru a produce o fractură în spațiul identitar.

Această reacție, dar, înainte de toate, motivațiile și resorturile profunde ale acestei reacții firești ale moldovenilor de la est de Prut, nu și-au găsit pînă astăzi o expresie doctrinară, ideologică care să fie fundamentată consistent pe realitățile istorice, lingvistice, culturologice, etnografice, sociologice, geopolitice etc. ale acestei populații înstrăinate. Dat fiind în prin prezenta lucrare ne raportăm strict la doctrine, la ideologii, nu putem să abordăm vreo doctrină pozitivă a moldovenismului, deoarece nu cunoaștem nici un autor care să fi valorificat realitățile numite imediat mai sus.

* * *

Acest șoc cultural a fost, însă, aproape îndată folosit de „dușmanii de clasă” ai „burgheziei române” pentru a-i manipula pe moldoveni în lupta „proletariatului basarabean împotriva moșierului ocupant român”. Așa, după încorporarea „Republicii Democratice Moldovenești” în statul modern român din martie 1918, a apărut în laboratoarele ideologice ale bolșevismului moldovenismul ca ideologie „identitară” pretins a „moldovenilor”.

„Moldovenismul” ideologic, confecționat în replică la expansionismul românismului liberal, nu a izbutit să depășească nivelul de cavernă. În loc să vădească românismul liberal drept monedă calpă a sforarilor oculți, și să îl trateze ca atare – ca fals împotriva identității românești – moldoveniștii s-au năpustit asupra lui cu toată furia bourului heraldic. Fără nici un discernămînt, fără a lucra cu bisturiul, fără a izbăvi grîul adevărului captiv din cătușele pervertitoare ale europenismului fundamentalist și anticreștin al românismului liberal. Moldovenismul ideologic parazitează pur și simplu pe acel „Nu !” răcnit din adîncul nemincinos al inimii simple a țaranului înșelat de acele „mărfuri fade, ușurele” care se erijau în postura de „eliberatori” și „culturalizatori”. Și la fel ca acel „Nu !” este lipsit practic întru totul de dovezi istorice, culturale, lingvistice, etnografice, civilizaționale etc. întru sprijinul tezelor sale pe puțin spus aiurite.

Bunăoară, ideologia „clasică” a moldovenismului afirmă că moldovenii au o cu totul altă etnogenază decît românii și anume: moldovenii sînt slavi care au suferit o „românizare” de suprafață, iar limba „moldovenească” este, spre deosebire de limba română, o limbă slavă hiper-coruptă de influențele limbii române de origine latină. În replică la (neo)română, dar după o metodologie echivalentă, inclusiv cu metodologia de fabricare a „limbii ucrainene”, moldoveniștii au încercat chiar să confecționeze și ei o „limbă moldovenească” pe baza împrumuturilor masive din limba rusă (deh, limbă slavă „înrudită”) și a lexicului autohton. Astfel, a apărut „acrea chîșetică” în loc de *acidul uric*, „șinșiancă” în loc de *cincinal* (după modelul rusesc „piatiletka”), „sinecost” în loc de *prețul de cost* (tot după modelul rusesc „sebestoimost”); sau asemenea titluri (cu litere rusești) ca „Zădășili zîdirii soțiazimului” (Sarcinile construcției socialismului). În raport cu limba românească autentică această „moldovenească” este identică cu „ucraineană” în raport cu limba rusă.

Previzibil, moldovenismul de cavernă declară că el deține toate dovezile, că istoria este de-a întregul de partea lui. Dar el nu are răspunsuri la cele mai elementare întrebări: dacă Eminescu este „un adevărat moldovan”, cum se explică atunci, cel puțin, asemenea versuri ale lui cum ar fi „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?” sau „De la Nistru pîn’ la Tisa tot românul plînsu-mi-sa ...”? Țara Moldovei își trage numele de la numele râului Moldova, afluent dinspre Carpați al râului Siret. Deci, presupusul etnonim „moldovean”, derivat din toponimul „Moldova”, este unul de tip geografic (cum ar fi cel de american, siberian, balcanic, european, african, caucazian etc.). Cum se numeau pe sine acei oameni care au întemeiat acea țară în valea râului Moldova și cum se numeau ei ca popor pînă a descăleca acolo? Căci la începuturi, Țara Moldovei nu era „de la munte pînă la mare”, ci era doar în valea micului rîu Moldova și de-a lungul versantului răsăritean al Carpaților – între Țara Vrancei și Țara Șepenițului (acum pe locul acestei țări se află Bucovina și întreaga regiune Cernăuți). Dar cum se numeau pe sine locuitorii de același neam cu cei din Țara Moldovei, dar care locuiau în țările lor – Țara Lăpușnei, Țara Orheiului, Țara Tigheciului, Țara Vrancei, Țara Bîrladului? Căci nu se puteau numi moldoveni deoarece nu erau locuitori ai Țării Moldovei din valea râului omonim, dar toți fiind de același neam.

Pentru moldoveniști, istoria moldovenilor începe numai în „1359” – anul de legendă al mitului fondator al Țării, deși anul recunoașterii „internaționale” este 2 februarie 1365 cînd coroana ungară a renunțat să-și mai recupereze marca de graniță „Țara Moldovei” capturată de maramureșanul (nemoldovean, deci) „Bogdan Infidelul” cunoscut de către urmași drept Bogdan Întemeietorul Țării Moldovei, un străbunic al lui Ștefan cel Mare. Circa 1100 de ani de pînă atunci sînt ștersi din istoria aceluia popor care a întemeiat Moldova și i-a asigurat dănuirea. Avem deci, iarăși un atentat la memoria istorică, la cinstirea părinților, la empatia firească față de înaintași, la moștenirea noastră care ne-a asigurat dănuirea de peste un mileniu pînă la anul întemeierii țării și, prin urmare, existența noastră astăzi.

Și după această dată, istoria „moldovenească” este extrem de selectivă: „Cazania” Sfîntului Ierarh Varlaam al Moldovei are numai denumirea ei ciuntită, pe cînd denumirea ei deplină, așa cum a conceput-o autorul ei – „Cazania sau Carte *românească* de învățătură pentru praznicele împărătești și duminicile de preste an” – este neglijată cu desăvîrșire. Se trece cu vederea și precuvîntarea scrisă de același sfînt ierarh moldovean la cartea sa – „Răspuns catehismului calvinesc” – în care el arată răsplată cui anume i se adresează el prin lucrarea sa teologică: „cătră toți românii și cîți sîntu pravoslavnicu întru această limbă rumânească în părțile ungurești”. Și nici o vorbă despre moldoveni. Sau cronicarii *moldoveni* sînt citați numai ciuntit, ocolindu-se cu multă grijă, să zicem, lucrarea lui Miron Costin cu un titlu atît de moldovenesc ca „De neamul moldovenilor” în care el declară fără ocolișuri: „că noi toți, și moldovenii, și muntenii și cei din părțile ungurești, toți români ne răspundem”.

O ideologie cu adevărat durabilă, trainică are răspunsuri convingătoare, științifice, consistente moral, la orice problemă, la orice întrebare. Dar, evident, nu este cazul „moldovenismului”.

Moldovenismul ideologic ne lipsește pe noi toți, în primul rînd pe moldoveni, de întreaga noastră istorie, de întreaga noastră cultură, oferindu-ne în loc un *proletcultism* agresiv și obtuz, avînd drept stindard incultura și ignoranța. Și această incultură, această anti-istoricitate este declarată a fi „cultură moldovenească” autentică. Din cauza lenei intelectuale, deseori, chiar a agresivității anti-cărturărești de sorginte bolșevică, și a iresponsabilității morale, a respingerii poruncii dumnezeiești de a-ți cinsti părinții (și pe cei imediați, și pe cei din vremurile demult apuse), moldoveniștii refuzau și, practic, continuă să refuze să-și depună eforturile pentru a-și însuși cultura generațiilor – a tuturor generațiilor – strămoșești. Este vorba de respingerea unei culturi autentice, a unei culturi vrednice de a fi cunoscută și însușită. Și nu numai de către urmașii becisnici ai celor care au făurit-o. Moldovenismul ideologic are drept una dintre principalele sale sarcini să îndreptățească și chiar să eroizeze cantonarea moldoveniștilor în cea mai obscură și confuză incultură și ignoranță istorică. Moldovenismul ne lipsește și de cultură, și de istorie, reducîndu-ne la memoria unui „aici și acum”, la memoria cel mult a ultimelor două generații – părinții sovietici și buneii interbelici. Celelalte circa 80 de generații sînt șterse cu toată stăruința și îndîrjirea din cunoașterea și recunoștința noastră, a celor de la începutul veacului 21.

Ideologia moldovenismului a fost confecționată în plin triumf al troțkismului (anii 1924-1932, cu prelungiri mai mult sau mai puțin consistente, dar latente, pînă în anul 1956 și modernizat, într-o formulă mai potolită și mai flexibilă, după 1994), liberalismul postmodernist avîndu-și rădăcinile intelectuale și morale tocmai în acel troțkism. Și, în mod legic și logic, moldovenismul veacului 21 poartă pecetea mentalității și „moralei” autorilor săi – comuniștii troțkiști ca părinții fondatori ai Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești și, respectiv, ai ideologiei „de stat” a acesteia – moldovenismul *proletcultist*. Și este extrem de revelator faptul că acest moldovenism a fost confecționat în opoziție strict simetrică față de ideologia de stat a României moderne – românismul liberal. Astfel, potrivit ideologiei moldoveniste interbelice, „cultura” moldovenistă („prolet-cultura” ei o numesc „cultură moldovenească”) se deosebește de „cultura românească” (așa cum acești troțkiști o percepeau – în sens de românism liberal) prin faptul că prima este o „cultură a proletariatului și a țărănimii moldovenești revoluționare”, iar cea de-a doua – românismul (liberal) – este falsă cultură a burgheziei române reacționare.

Moldoveniștii (mai exact, troțkiștii) au înlocuit în mod viclean cultura, limba și istoria românilor cu un surogat degenerat cum este românismul liberal, declarîndu-l pe acesta drept expresia firească și deplină a poporului român. Definind astfel dușmanul (de clasă), a fost ușor ca ei să confecționeze, potrivit metodologiei lor „clasiale”, o ideologie axată strict pe respingerea ontologică a românismului (liberal) – moldovenismul *proletcultist*. Din cauza acestei „specializări” foarte înguste, moldovenismul *proletcultist* nu are idee de istoria, cultura și limba autentică a poporului român și nici nu bănuiește că ar exista ceva diferit de euroromânism. Acesta cataloghează în mod automat și fără un minim discernămint orice manifestare a fenomenului românesc, inclusiv cele autentice, drept expresie a „pseudo-culturii românești burgheze și reacționare”. Orice: și colinzile, și „călușarii”, și scrierile lui Mihai Sadoveanu, și fenomenul legionar laolaltă cu călăii acestuia – liberalii și țărăniștii interbelici cu toată clasa politică a României moderne etc. Ei sînt absolut simetrici cu „euromul” standard.

Astfel, moldovenismul *proletcultist* trece la rebut sau direct la „manifestări dușmănoase” orice ce ține de sau adie a cultură românească. Tot ce este cu adevărat românesc este declarat principialmente nemoldovenesc și chiar anti-moldovenesc. Și ce rămîne atunci „moldovenesc”? Nimic. Chiar nimic. Iar pentru a umplea golul căscat, moldovenismul confecționează surogate cu totul nemoldovenești, cea mai cunoscută mostră fiind dansul „Moldoveneasca” care nici ca ritm, nici ca melodie, nici ca costumație, nici ca mișcări nu are nimic în comun cu nici o zonă sau subzonă etnografică de la Est de Prut sau de Nistru, cu atît mai mult de la Vest de Prut. Acest dans este un banal gopac ucrainesc stilizat în spiritul marșurilor săltărețe revoluționare care pretindeau să exprime bucuria și fericirea oamenilor muncii în cadrul Uniunii Sovietice.

Prin urmare, „cultura moldovenească” de factură troțkistă nu este altceva decît o incultură crasă și agresivă a cărei debilitate irupe la paroxism chiar și în comparație cu surrogatele ejectate de euroromânism. Tocmai din această pricină, în viziunea *proletcultistă* și, totodată, post-modernistă, a moldovenismului ideologic, incultura nu mai este incultură, ci o varietate de cultură. Tocmai în această inversiune de sensuri, mai exact, de abolire a sensului de cultură și de istorie rezidă inconsistența intelectuală și morală a ideologiei bolșevice a moldovenismului. Dacă incultura este deja o varietate de cultură, iar lipsa de memorie este o varietate de memorie, atunci avem de a face cu o perversiune proprie post-modernismului și produsului său politic – liberalismul (pentru a cărui combatere a și fost proiectat acest moldovenism). Pentru liberalism (post-modernism) nu există răul ontologic și nici binele ontologic. Răul devine în viziunea acestuia o varietate a binelui, patologia nu mai e patologie, ci o varietate a sănătății, păcatul nu mai este păcat, ci este o varietate a virtuții, de unde avem și, să zicem, homosexualitatea ca o varietate a firescului. Exact după cum moldovenismul *proletcultist* proclamă incultura crasă drept varietate a culturii.

Aici ar fi cazul să menționăm că troțkismul nu este altceva decît o versiune pentru uzul „proletariatului” a liberalismului sfîrșitului veacului 19. Or acesta din urmă constituie originea metodologică și axiologică a „românismului” liberal, a euroromânismului, mai exact, a

antiromânismului. Și nu este deloc de mirare că moldovenismul de sorginte troțkistă, fiind, sub aspect metodologic și moral, „nepot de frate” al liberalismului și „văr” cu euroromânismul, are drept dușman tocmai cultura și istoria, iar, ca țintă de doborât – credința ortodoxă a poporului nostru; acea credință, acea Biserică căreia poporul nostru îi datorează întru totul existența sa și dănuirea în istorie, acea credință care ne face *pe noi* oameni. Oare nu moldoveanul Eminescu a constatat cu concisa-i genialitate că „Biserica Ortodoxă este mama poporului *român*”?

Lipsa deplină și desăvârșită a oricărui recurs la Ortodoxie este firească pentru moldovenismul proletcultist: fiind produsul ideologiei anticreștine a troțkismului (la fel ca și euroromânismul), în acest moldovenism doctrinar nu își are locul Ortodoxia, Dumnezeu-Sfânta-Treime, Hristos-Dumnezeu-și-Om, legea strămoșească nu reprezintă nici temeiul, nici scopul, nici năzuința, nici trăirea, nici structura sufletească și duhovnicească a „moldoveanului” confecționat de ideologia troțkistă a moldovenismului. Ca și troțkismul, moldovenismul nu are nevoie – în final – de oameni, ci de animale dotate cu rațiune ca să poată înțelege ordinele stăpînitorilor. Căci „proletarul”, în viziunea troțkistă, nu trebuie să aibă vreo cultură, vreo umbră de memorie istorică. El are nevoie doar de „proletcultură”, adică de o anticultură – deculturalizantă, abrutizantă, dezumanizantă.

La fel ca și românismul liberal, moldovenismul proletcultist are ca efect desființarea deplină a poporului a celor care îi vor da crezare și își vor lăsa mințile încătușate în chingile strivitoare ale inculturii. Ca urmare, aceștia vor degenera din popor într-o populație, nu numai în sens statistic (căci *poporul* este cultură, iar *populația* este statistică pentru contabilitatea proprietarilor de ferme umane), dar și în sens „zoologic” – în faună locală. Doar animalele dotate cu rațiune nu au nevoie de memorie istorică și nici de cultură.

Confruntarea reciproc aneantizantă dintre moldovenismul proletcultist și românismul liberal (românismul oficial al societății „statului modern român”) pare să fi fost preprogramată. Fiecare dintre aceste două ideologii distrugătoare de popor își obține efectele pentru care ele au fost proiectate fiecare în „zona sa de influență”: la est și, respectiv, la vest de Prut. Și din această confruntare au de pierdut – existențial – toți, și cei care se socot români, și cei care se socot „moldoveni neromâni”. Au de câștigat numai cei care au nevoie de animale dotate cu rațiune și aceasta limitată la înțelegerea poruncilor stăpînitorilor.

~ 4 ~

Pentru a completa tabloul, trebuie să pomenim încă două doctrine ale românismului. Una îi are ca exponenți pe M. Eliade, L. Blaga, O. Goga, B. P. Hașdeu, unii teoreticieni ai mișcării legionare și alții. Acești gânditori fac apel la un concept inexistent în realitate și principialmente neverificabil – „substanța etnică”, „matricea ancestrală” etc. Conform acestei doctrine, fiecare popor are dintru începutul existenței sale „multi-milenare” un dat, o matrice imuabilă, inalterabilă, indestructibilă decât numai prin genocid. Și această matrice trece prin istorie și de care se agață tot soiul de influențe mai mult sau mai puțin pasagere, în particular, în cazul românilor, Ortodoxia. „Omul românesc” este păgîn, dacic, peren. Pentru moment poate fi și ortodox, sau greco-catolic, sau iehovist sau chiar liberal sau comunist. Căci, chipurile, nimic dintre aceste „influențe” nu poate să-i altereze „substanța etnică”.

Vulgarizatorii acestei doctrine (N. Săvescu, „Roxin” și compania) sînt tocmai așa-numiții protocroniști, daco-maniaci care nu au nici o tangență cu știința – nici cu cea a istoriei, nici cu lingvistica, nici cu etnografia. Ei propun în loc de știință (în loc de cultură, de istorie, de lingvistică etc.) niște opuri stoarse din minți inflamate care nu depășesc, în caz optim, condiția de „phantasy” de cea mai joasă speță, ca un afront adus chiar și producției de altă dată de *science fiction*. O cu totul altă temă este scopul pe care ei îl urmăresc și cine într-adevăr sînt sponsorii lor politici. Spre deosebire de daco-pați, fondatorii citați ai *românismului păgănesc* cel puțin își luau vînt în elaborările lor, pornind de la niște autentici etnografice, folclorice, lingvistice, istorice. Ei greșeau. Dar ei nu manipulau și nici nu trișau spre deosebire de vulgarizatorii lor.

* * *

Fenomenul românesc s-a clădit, însă, și este produsul prin excelență al unui românism cu totul diferit de cele numite mai sus. Este vorba de ceea ce aș defini drept *românismul ortodox*. Exponenții lui sînt milioanele de români cîți au asigurat dăinuirea în jurul Carpaților și a Dunării a fenomenului românesc dintre care îi putem numi cu recunoștință pe asemenea titani ca autorul Mioriței și autorii întregului folclor românesc cu toate variantele lui încrucișate organic între ele – moldovenească, muntenească, oltenească, ardelenescă, bănățeană, crișăneană, maramureșeană, voziană, – Eminescu, voievozii noștri creștini Sf. Ștefan cel Mare, Sf. Constantin Brîncoveanu, Sf. Neagoe Basarab, Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Vasile Lupu, Matei Basarab, Petru Rareș, Petru Șchiopu etc., cronicarii moldoveni, Sfinții Ierarhi Varlaam, Dosoftei, Glicherie, sfinții care s-au nevoit pe pămînturile strămoșești de orice limbă maternă ar fi fost ei (cum ar fi Sfîntul Paisie Velicicovschi, numit în Rusia „al Moldovei”), I. Creangă, N. Ionescu, M. Vulcănescu, D. Stăniloae, unii gînditori ai mișcării legionare și foarte mulți alții care s-au răpus pentru „lege, neam și țară” (lege în sensul vechi, cel de credință) pe cîmpurile de bătălie militară și/sau spirituală, înfruntînd fie expansiunea mahomedană fie, mai des, cea europeană în persoana catolicismului – ungurii și leșii.

Contribuția moldovenească la fenomenul românesc este substanțială, dacă nu covârșitoare. Cred că nu este vreun domeniu, vreun aspect al acestui fenomen care să nu fi beneficiat de contribuția moldovenească. Sondajele din România arată că românii îl socot pe domnitorul Moldovei Ștefan cel Mare ca cel mai mare român, iar pe Mihai Eminescu drept cel mai mare poet român. Enescu și Porumbescu, Ibrăileanu și Sadoveanu, Petru Rareș și Vasile Lupu, mitropoliții Varlaam și Dosoftei, Corneliu Zelea-Codreanu și nenumărați mulți alții. Fără aceștia fenomenul românesc nu că nu ar fi fost complet sau r fi fost sărăcit. El nu ar fi existat deloc. Bineînțeles, că și aportul celorlalte ramuri ale neamului românesc este important, necesar. Tocmai fără aportul lor fenomenul românesc ar fi fost sărăcit și incomplet. Dar acest aport este exclusiv la românismul ortodox. Nu la cel păgânesc. Cu atît mai mult la cel liberal (antiromânesc).

Desființarea românsimului ortodox nu poate fi obținută decît numai prin extirparea din el a măduvei moldovenești. Iată de ce pseudo-românismele – cel liberal și cel păgânesc – sînt eminamente și anti-moldovenești. Și moldovenimea neideologizată simte „din rărunchi” această primejdie de moarete din partea acestor false românisme, autentice antiromânisme. Și se revoltă. Și se împotrivește. Așa cum înțelege. Așa cum simte.

Românismul ortodox nu este ideologie. Este o viziune științifică, prin prisma identității ortodoxe de om, asupra experienței creștinilor din această parte a lumii – spațiul carpatopontic – de la începuturile lor și pînă la sfîrșitul veacurilor. Este echivalentul a ceea ce la ruși se cheamă „russkaia idea” – ideea rusă. Acest concept-emblemă al culturii identitare rusești declară drept unică piatră de temelie a „rusității” responsabilitatea statului rușilor pentru perpetuarea Ortodoxiei ca singurei credințe revelate de către Dumnezeu tuturor oamenilor. Rușii sînt ruși atît timp cît ei sînt nu numai ortodocși, dar și protectori ai Ortodoxiei în această lume, mai exact, ai instituțiilor societății care împiedică lucrarea în lume a „tainei fărădelegii”. Bineînțeles, acest concept-cheie nu mai face parte din mentalul colectiv al populației majoritare din Federația Rusă și este cu totul străin actualilor găzdași ai Kremlinului. Această „idee rusă” a fost expulzată din Rusia încă în martie 1917 prin lovitura de stat care l-a detronat pe Sfîntul Împărat Nicolai II și a pregătit terenul pentru instaurarea terorii roșii a bolșevismului leninist-troțkist.

Românismul ortodox reprezintă reacția firească a unui popor, a celor care nu se lasă înstrăinați de experiența lor istorică, de cea a înaintașilor lor, de credința mîntuitoare, de simțul înnăscut al Adevărului – căci în fiecare suflet trăiește chipul și asemănarea Creatorului, chipul lui Iisus Hristos – Calea, Adevărul și Viața.

„Românismul” liberal, cel promovat cu afîta îndîrjire și, deseori, chiar cu impertinență de către exponenții clasei politice din România (căci „românească” nu avem nici un temei să-i spunem, deoarece această clasă politică este chiar mai antinațională decît cea din Republica Moldova) are șanse de izbîndă la est de Prut numai odată cu deznaționalizarea deplină prin descreștinare a băștinașilor locului sau în cazul în care moldovenismul proletcultist nu va fi cumva mai eficient în descreștinare și deznaționalizare decît euroromânismul. Căci acești băștinași mai sînt, deși într-o

măsură mereu în scădere, exponenți ai românismului ortodox fără să îl numească așa, deoarece etnonimul de „român” este tot mai intens și aproape de limita ireversibilității compromis și devalorizat de propaganda brutală a pseudo-românismului liberal, mai exact, a anti-românismului europeoid, anticreștin și antihristic.

Aici este cazul să reproducem un citat foarte grăitor din moldoveanul Eminescu:

„Dar, domnilor, mi-e rușine să fiu român! Dar ce fel de român? Român care vrea a-și fi însușit monopolul, privilegiul patriotismului și a naționalității – așa român de paradă mi-e rușine să fiu. Naționalitatea trebuie să fie simțită cu inima și nu vorbită numai cu gura. Ceea ce se simte și se respectă adânc se pronunță arareori! Hebreii cei vechi nu aveau voie să pronunțe numele Dumnezeului lor! Iubesc poporul românesc fără a iubi pe semidoctii și superficialitățile sale.” („Din manuscrise”. Opere, vol. IX, pp. 459-460.)

„Românismul” liberal, secondat de versiunea hiper-vulgară a românismului păgânesc, au în calitate de unic și principal dușman anume românismul ortodox, mai exact, valorile lui – cele supreme – Ortodoxia, memoria și experiența istorică a românimii. Scopul acestor două ideologii este desființarea definitivă și ireversibilă a oricărei umbre de românism autentic ca expresie fidelă a Ortodoxiei. Este desființarea fenomenului românesc ca atare. Este etnocid.

Unionismul, ca ideologie, este folosit de la 1859 încoace ca un produs al românismului liberal prin care se urmărește strict înrobirea și celor de la est de Prut de către oligarhia financiară antiromânească care deține în proprietate monopolistă „Statul Român Modern” – de la întemeierea lui pînă la căderea lui sub regimul sovietic și care l-a preluat după 25 decembrie 1989 (căci „revoluția” „decembristă” s-a făcut tocmai pentru a reinstitui acest monopol). Cei de la vest de Prut sînt înrobiți din 24 ianuarie 1859 și care se află astăzi în faza terminală a deznaționalizării lor prin descreștinare masivă și ontologică – metoda esențială fiind înlocuirea Ortodoxiei adevărate cu un aliaj anticreștin și antihristic al ecumenismului, serghianismului și filetismului. Unionismul nu poate fi *neconștientat* așa cum ni-l prezintă unioniștii de meserie sau cei înșelați de propaganda euroromânismului. Problema unionismului poate fi abordată (nu zic și „rezolvată”) numai și numai de pe pozițiile Ortodoxiei, dacă vreți, ale românismului ortodox. În caz contrar, unionismul nu este nimic altceva decît etnocid, iar în cazul aplicării lui forțate este și genocid al românilor, inclusiv al celor de la vest de Prut: după „unire” nu va mai fi nevoie de români în general – acum ceea ce a mai rămas din români servește doar ca momeală pentru moldovenii nemoldoveniști (adică pentru cei autentici) de la est de Prut.

La ora actuală, adică după 1990 încoace, românismul liberal este ideologie de stat atît în România (de fapt, în „statul „român” modern”), cît și în Republica Moldova (cu o oarecare repliere în perioada guvernării lui Voronin). Românismul ortodox este prigonit în „România” prin faptul că este marginalizat la maximum. Românismul păgânesc este sprijinit de unii exponenți ai clasei politice „românești”, dar, mai cu seamă, din străinătate. În Republica Moldova moldovenismul proletcultist este *brand*-ul politic a cîtorva partide, principalul dintre care este partidul socialiștilor din Republica Moldova (celelalte sînt partidul comuniștilor din Republica Moldova, partidul „Patrioții Moldovei”, partidul social-democrat din Moldova și alte cîteva, toate fiind fie în opoziție parlamentară, fie în cea extra-parlamentară).

Românismul liberal a „evoluat” de la generația dezaxată a pașoptiștilor care mai sinceri, care mai vicleni, și precursorii spirituali ai acestora („școala ardeleană” a „românilor” greco-catolici gen Petru Maior, Treboniu Laurian și alții) la ceea ce azi avem în scriitura degenerescent-intelectualistă, antihristică și antiromânească a patapievicilor, margandreilor, baconschilor, vulpedanilor – numele lor e legiune. Moldovenismul, însă, a evoluat în sens invers: de la tot soiul de moldoveniști gen Kornfeld și Rafalovici sau Mohov și Sovietov la pragmatici ca Stati și Nazaria (deși mai persistă urmași mai mult sau mai puțin fideli sau conștienți ai moldovenismului troțkist în asemenea propagandiști ai „moldovenismului” ca Șornikov și Voronin). Moldoveniștii de astăzi recunosc cu toată dezinvoltura că limba româna(ească) și cea moldovenească se deosebesc numai prin denumire și că moldovenii lor (ai moldoveniștilor) au foarte mult în comun cu românii – și etnogeneză, și etnografie, și istorie, și cultură și persoane emblematice, deși, oricum, au și un pronunțat specific

psihologic și identitar, ceea ce le permite să insiste asupra „moldovenității” lor separate de românitate. Oricum, problema *proletcultismului* este încă departe de a fi depășită.

Spre deosebire de doctrinele plurale ale românismului (deci, avem nu un românism, ci, după cum am văzut, avem câteva românisme reciproc incompatibile și reciproc desființătoare), există, deocamdată, o singură ideologie deplin încheată a moldovenismului – cea proletcultistă. Este adevărat că după 1994, când la putere în Republica Moldova a venit partidul agrar-democrat alcătuit din președinții colhozurilor sub îndrumarea foștilor nomenklaturiști ai partidului comunist al Moldovei, s-a lansat, destul de sfios, o lucrare de modernizare a moldovenismului interbelic. Acest proces, însă, nu s-a soldat, pînă în prezent, cu vreo sinteză care să corespundă cît de cît unor minime rigori științifice.

Moldovenismul întrucîtva modernizat (de fapt, parțial *adaptat* la noile realități geoculturale) nu este deja anticreștin, dar este neștiințific, deși nu este anti-științific ca versiunea vulgarizată a românismului păgănesc. Asumarea valorilor pe care le exprimă și le mărturisește românismul ortodox poate constitui un răspuns ferm, invulnerabil, indestructibil și mărturisitor dat propagandei viclene și antinaționale a celor două ideologii anti-românești pretins românești, dar și „moldovenismului” proletcultist. Această asumare, odată cu valorificarea smerită și recunoscătoare a moștenirii și experienței spirituale, culturale, istorice pe care o teaurizează Ortodoxia – nu numai în spațiul românesc, dar în întreaga lume odinioară ortodoxă – poate servi drept piatră de temelie la rezidirea statalității populației de la Răsărit de Prut, izbăvind-o din starea de populație și redîndu-i statutul pierdut de popor. Căci populația este *obiect* al statisticii, iar poporul este un *subiect* al culturii. Iar fără această subiectualitate culturală nu poți fi subiect al istoriei. Poți fi doar animal dotat cu „rațiune”, și aceea una animalică, de dobitoc.

Acesta ar fi un prim răspuns la problema identității băștinașilor de la est de Prut. Este și o mărturisire de credință.

Benedict C.